

Історія 8

Лекція #16в:

ПЕТРО

КОНАШЕВИЧ

САГАЙДАЧНИЙ

ПОЛЬСЬКО-ОСМАНСЬКА

ВІЙНА

1620-1621

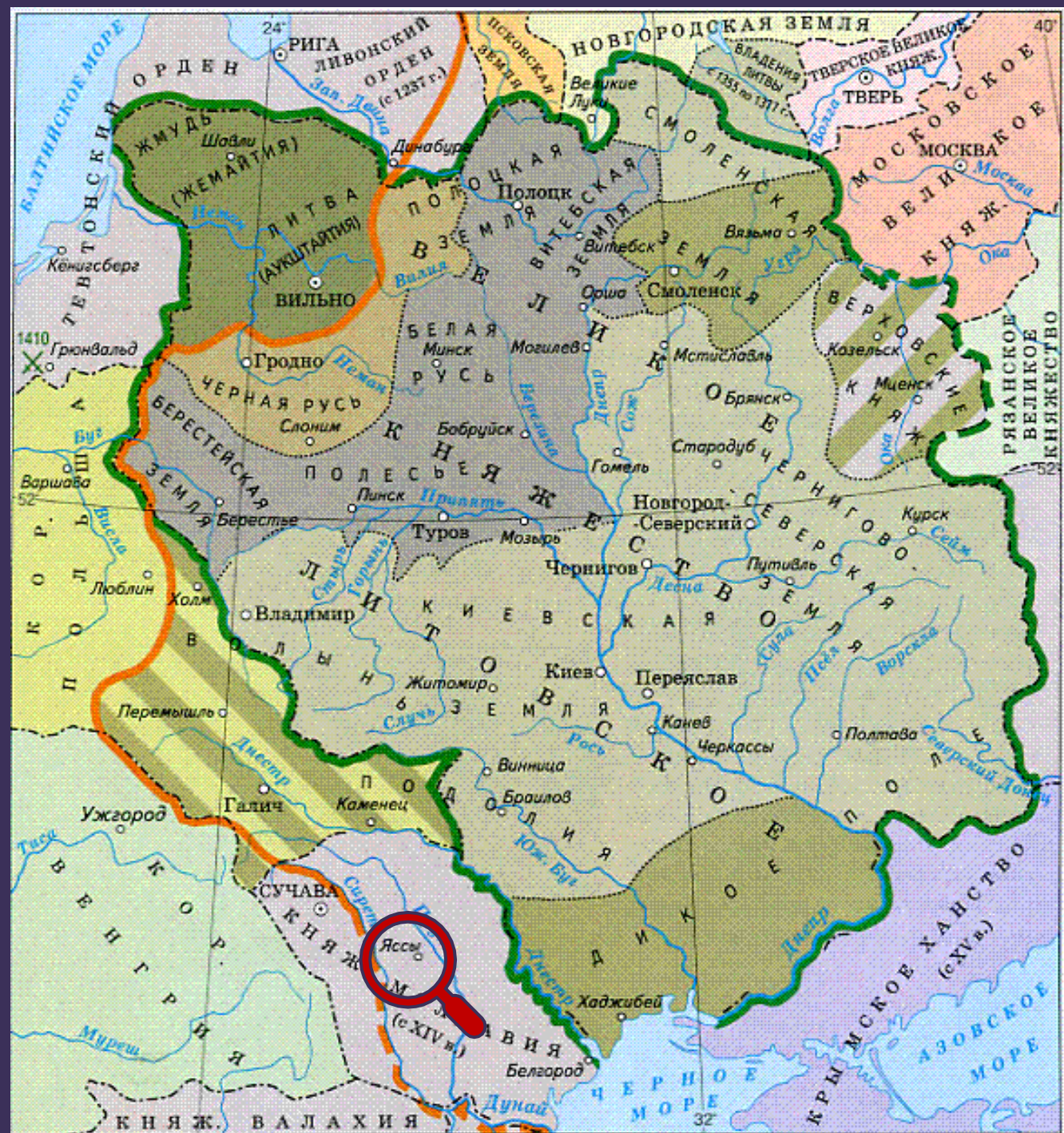
- В 1620-тім році, Османська Імперія під проводом молодого Султана Османа II (1604 – 1622), почала агресивну кампанію в Східні Європі.

- Причини на цю кампанію були:
 - Постійні козацькі походи на Крим, Туреччину і Молдову;
 - Зріст Речі Посполитої у велику імперію;
 - Спроба поширити Османську Імперію в території України, Польщі та Центральної Європи.
 - 30 літня війна в Європі.

- З кінцем серпня 1620, коло 75,000 османського війська разом із 25,000 татар рушили в Румунію та на Молдовське Князівство.
- Польський король вислав гетьмана коронного гетьмана Жолкевського із 8,000 польського війська (найманці, німці, поляки, козаки) зустріти турків.

- Хоча старий гетьман не хотів стрічати турків в бою, під наказом короля, Жолкевський зустрів турків на полях недалеко міста Ясси, на річкою Цецорою.

- На жаль, обіцяні допоможні сили польського короля не з'явилися.
- Король вислав прозьбу запорожцям щоб допомогли.
- В той сам час, Сагайдачний і запорозькі козаки, гостили Єрусалимського Патріярха Феофана III в Києві.
- Після коротких боїв, 9 і 10 вересня 1620, гетьман побачивши що польське становище неможливе, дав наказ на відступ через Молдову до Дністра.

- Під постійними нападами татар, Жолкевський добився до Дністра, де польське військо підготувалося переправити річку.

- Тут, султан дав наказ напасти на польський табір повною силою.

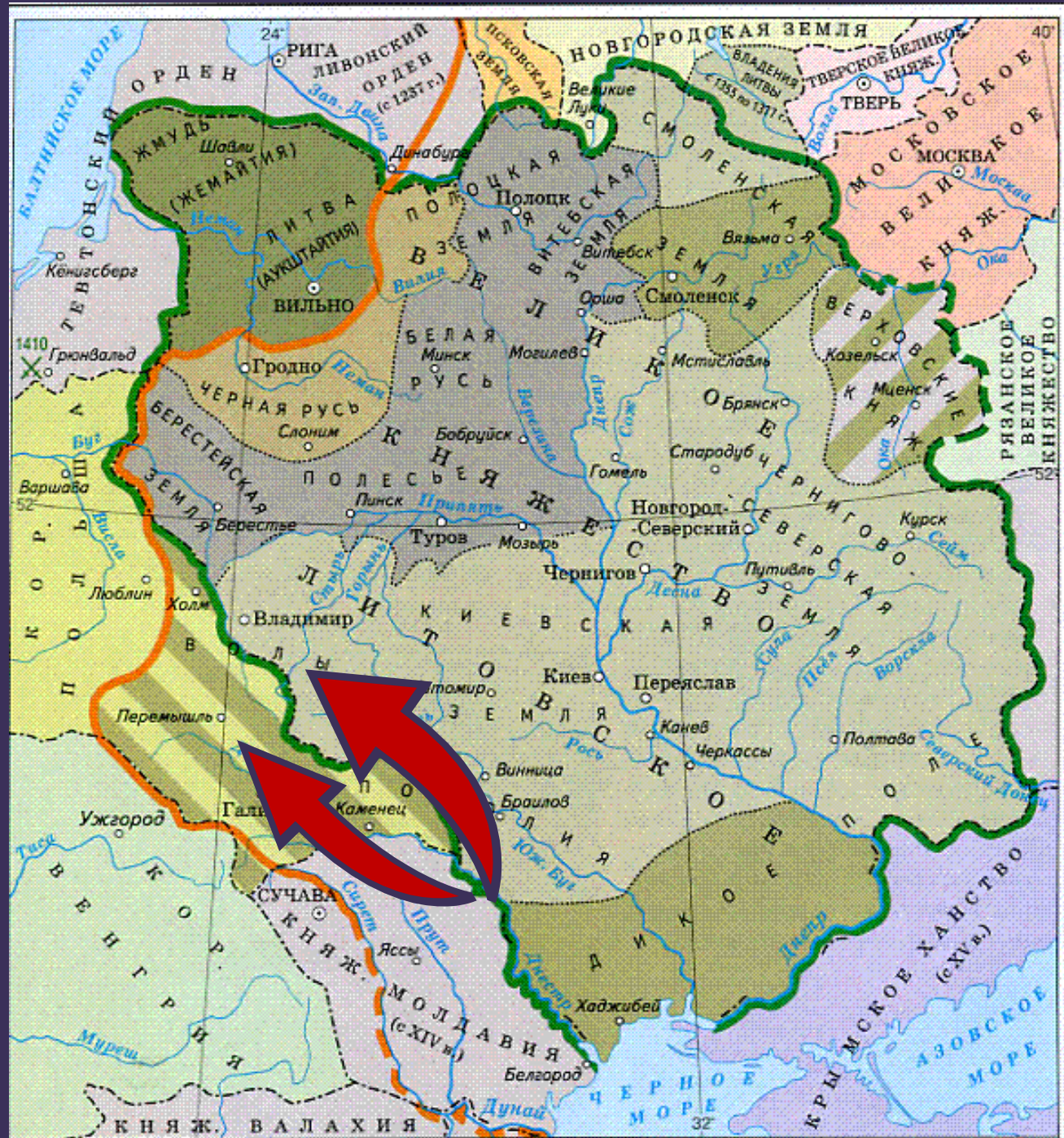

- 8-го жовтня 1660, польські війська були розгромлені (totally defeated).
- Багато польського війська вбито, інші втопилися переправляючись через річку Дністер, а більшість попало в татарський полон.
- Підчас бою загинув коронний гетьман Жолкевський.

➤ «Смерть гет.
Жолкевського
в бою під
Цецорою»

- 60,000 татар тоді рушили боєм проти Речі Посполитої.
- Татари спустошили (devastated) ціле Покуття, і взяли Львів.
- Вони гнали понад 100,000 в'язнів коли вернулися в Крим.

- Весною 1621, Султан Осман II рішив закінчити війну з Польщею і зайняти Україну, Польщу і цілу Центральну Європу.
- Зібравши 240,000-300,000 військо із цілої Османської Імперії, султан рушив на Річ Посполиту через Молдову.

- Польський король звернувся до Європейських держав щодо допомоги.
- Вони усі відмовилися (в той час продовжувалася 30-літня війна).
- Король теж вислав послів на Запорізьку Січ, із прозьбою допомогти.

- На Раді Запорожців у червні 1621, козаки погодилися, але із значними вимогами:
 - всі привілеї козаків означені в договорі 1619 мають бути забезпечені;
 - число запорожців не може бути обмежене королем;
 - число реєстрових козаків має бути підвищене;
 - козаки залишають право вибирати своїх старшин і свого гетьмана;
 - православне віровизнання має мати ті самі права що католицьке віровизнання в Речі Посполиті.

- Гетьман Петро-Конашевич Сагайдачний із делегацією козацької старшини представили вимоги у столиці Речі Посполитої, Варшаві.
- Король і Сейм згодилися, та пообіцяли заплатити козакам 40,000 злотих (польські гроші) за допомогу.
- Вернувшись на Січ, Сагайдачний зібрав понад 41,000 козаків, та рушив на Молдову.

БІЙ ПІД ХОТИНОМ

1621

- Польські війська (приблизно 30,000), під проводом литовського гетьмана Ян-Кароля Ходкевича, прибули до Дністра, напроти фортеці Хотин ще з кінцем липня 1621.
- До них долучився королевич Владіслав із додатковим 12,000 війська.

➤ Великий гетьман литовський Ян-Кароль Ходкевич.

- Сагайдачний із 41, 520 запорізькими козаками прибув до Хотина 25 серпня 1621.
- По дорозі до Хотина, на козаків постійно нападали татарські війська.

- Османські війська розтаборилися недалеко Хотина 1-го вересня 1621.
- Тогож дня, почали нещадно і безперервно обстрілювати фортецю з 250 гармат.
- Наступного дня, почали обстріл козацького табору.
 - 16-тий султан Османської Імперії, Осман II.

- 4 вересня відбувся перший напад на табір козаків.
- Відбивши напад, козаки ввечері погналися за турками, захопили 7 гармат.

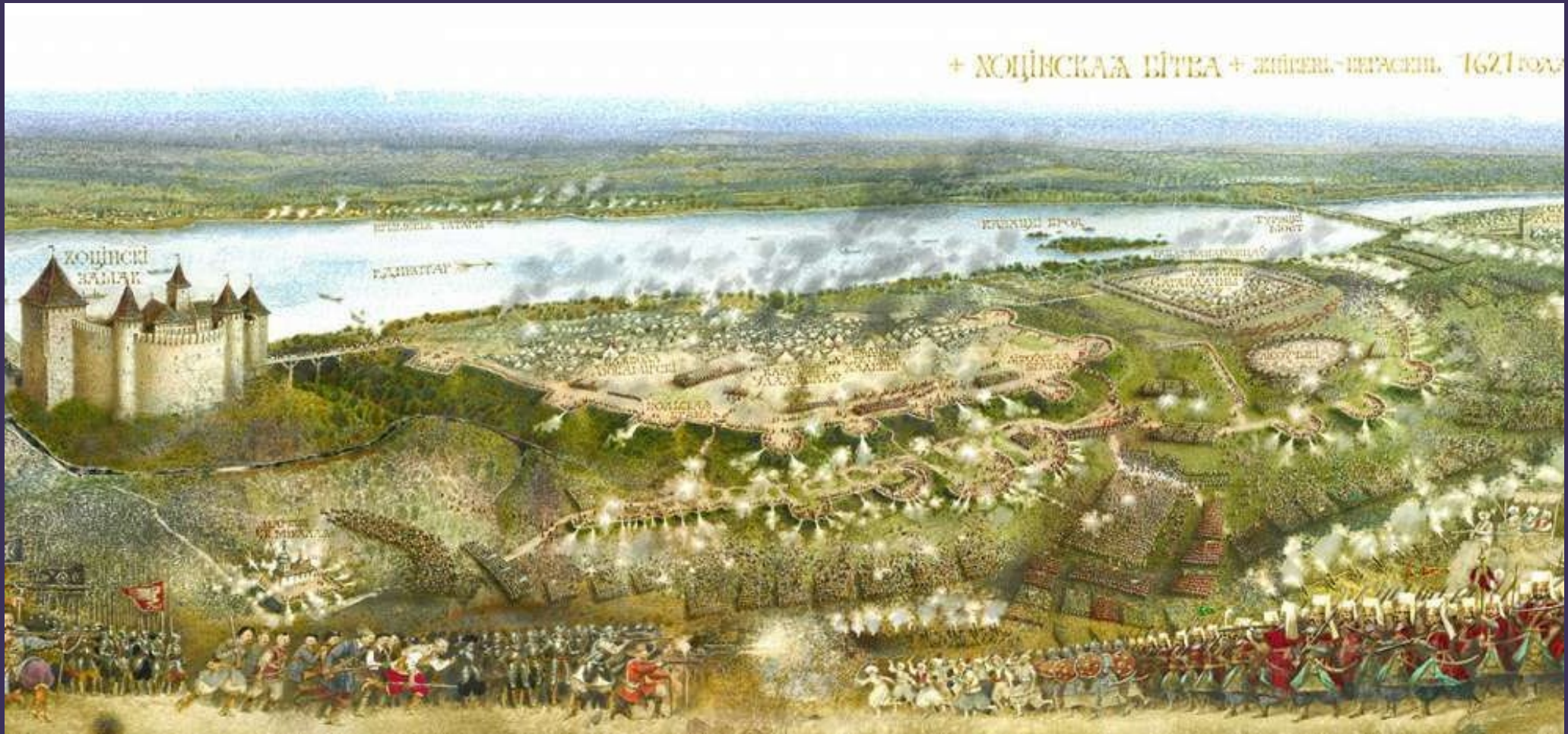

- 11 вересня, відбувся великий напад на козаків.
- Козаки відбили напад з малими втратами.

- Наступний напад відбувся 15-го вересня, але козаки і німці відбили турків, та вбили головного командира турків.
- Того дня було вбито понад 2,800 османців.

- В наступних тижнях, Сагайдачний і козаки нападали на турків ввечері і відбивали напади під час дня.

- 28 вересня, султан кинув майже всі свої сили на табір козаків.
- 9 разів йшла атака, і 9 разів козаки відбили ворога.
- Султан наказав переправити гармати на другий бік Дністра щоб вдарити по козаках із заду, але козаки так сильно вдарили турків, що командир і гармати втекли з поля бою.

- За деякими записами, того дня згинуло більше ніж 12,000 турецького війська.

- Наступного дня, султан Осман II, погодився на переговори із гетьманом Сагайдачним, королевичем Владиславом Вазою та коронним гетьманом Яном Собецьким.
- 8 Жовтня султан підписав мир із Річчю Посполитою та почав відступ із Хотина.

- 8 Жовтня султан підписав мир із Річчю Посполитою та почав відступ із Хотина.

1621p

**СМЕРТЬ ГЕТЬМАНА
ПЕТРА-КОНАШЕВИЧА САГАЙДАЧНОГО
1622**

- Поранений підчас боїв, гетьман Сагайдачний повернувся до Києва.
- Рана не гоїлася, і Сагайдачний назвав нового гетьмана, але не покидав праці для козаків та України.

- Протягом наступних місяців Сагайдачний продовжував працюю:
 - із Православною Церквою;
 - подарував 15,000 золотих на підтримку Львівської братської школи;
 - видав великі кошти на оновлення церков у Києві;
 - почав будову над Богоявленським собором при Флорівському монастирі в Києві.

➤ Вознесенська
церква
Флорівського
жіночого
монастиря в Києві.

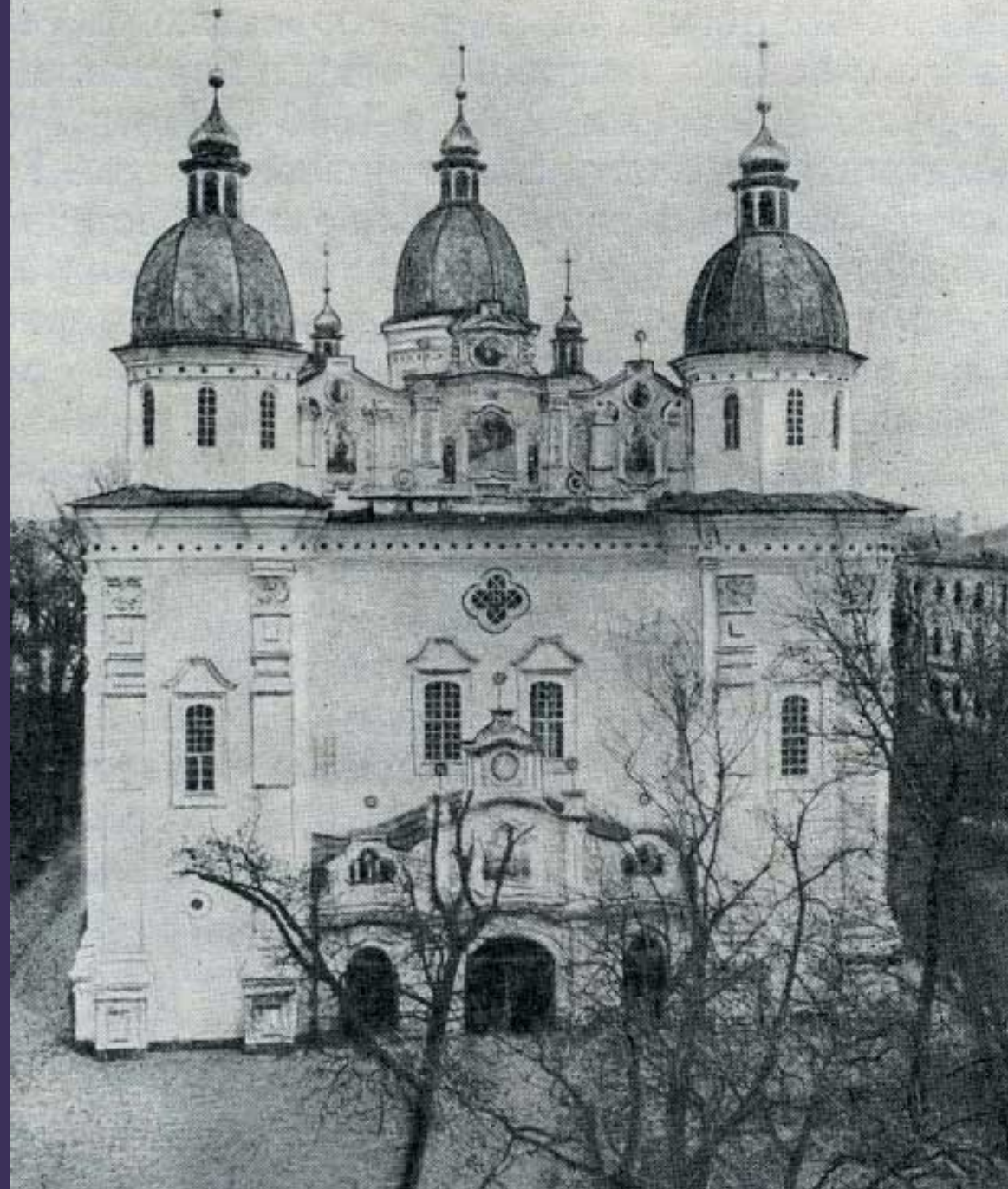
- Вже в січні 1622, польський король почав ламати договір з козаками.
- Посли від короля приїхали в Київ, де пропонували Сагайдачному зменшення реєстру козаків, та приділення козацьких земель до Речі Посполитої.
- Сагайдачний навіть не скликав Раду Запорожців, і відкинув вимоги категорично.

- 20 квітня 1622 Сагайдачний помер від ран.
- Перед смертю, склав заповіт, за яким відписав все своє майно на освітні, благодійні та релігійні цілі, зокрема, Київському братству і Львівській братській школі.

➤ підпис Сагайдачного,
1622.

13
13
Сагайдачного
Львівській братській школі
1622.

- Сагайдачний був похований у Богоявленському Соборі Київського Братського Монастиря.
- Собор було знищено більшовиками в 1935 р.

**ЗНАЧЕННЯ ГЕТЬМАНА
ПЕТРА-КОНАШЕВИЧА САГАЙДАЧНОГО
В ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ**

- Важливість Сагайдачного в історії України великі.
- До військових заслуг:
 - переробив Запорізькі війська на потужну (powerful), здисципліновану збройну силу;
 - переробив і усучаснив тактику козаків;
 - розвинув тактику блискавичних морських нападів;
 - розробив тактику блискавичних нічних нападів

- До громадських заслуг:
 - відновив ієрархію православної церкви;
 - допоміг братствам і Православній Церкві фінансово;
 - будував і підтримував школи;
 - боровся за рівні права Православної Церкви в Речі Посполиті;
 - відновляв та будував церкви.

- До стратегічних заслуг:
 - успішно встановив козацьке першенство на Чорному Морі;
 - поборов московське князівство;
 - вів переговори із європейськими королівствами;
 - стояв на рівні польського короля;
 - став першим гетьманом цілої України;
 - під Хотином зупинив Османський напад на Польщу і на Європу.

➤ Герб гетьмана
Петра-Конашевича
Сагайдачного.

➤ Пам'ятник гетьмана Петра-Конашевича Сягайдачного, в Києві.

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ

2020– всі права застережені